

Vlaams
Parlement

vergadering **C180**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

van 24 maart 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Lies Jans aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over preventieve zorg in woonzorgcentra – 1567 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Ward Kennes aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de regularisering en de positie van gesco's bij de omvorming van kinderopvanginitiatieven van lokaal bestuur naar vzw – 1593 (2014-2015)	7
VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de opvangcapaciteit van jeugdinstituten en geweigerde jongeren – 1610 (2014-2015)	9
VRAAG OM UITLEG van Freya Van den Bossche aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over dak- en thuisloosheid – 1613 (2014-2015)	12

VRAAG OM UITLEG van Lies Jans aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over preventieve zorg in woonzorgcentra – 1567 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Van Malderen

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans (N-VA): Voorzitter, ik wil het hebben over de preventieve zorg in de woonzorgcentra. Dat is natuurlijk een heel algemeen begrip. Ik stel deze vraag om uitleg echter naar aanleiding van de elementen die de afgelopen twee weken in de media naar boven zijn gekomen en die de nodige aandacht moeten krijgen.

We hebben kunnen lezen dat de meeste woonzorgcentra in Europa, volgens een internationaal onderzoek dat in het vakblad *European Respiratory* is verschenen, onvoldoende worden verlucht. Een analyse in ons land heeft bevestigd dat er slecht verluchte ruimtes zijn. Dit heeft schadelijke gevolgen voor de bewoners van onze woonzorgcentra. Dit kan leiden tot problemen met de luchtwegen. De grenswaarden inzake luchtvervuiling worden niet overal overschreden, maar voor kwetsbare ouderen in die omgevingen kan dit tot een irritatie leiden. Het kan tevens het risico op longaandoeningen verhogen.

Minister, u hebt zelf gereageerd op een ander probleem dat onder de aandacht is gebracht. De bewoners van woonzorgcentra kampen vaak met een ondervoedingsprobleem. Uit de cijfers blijkt dat 12 procent van de 70-plussers ondervoed is en dat 45 procent van de 70-plussers het risico loopt ondervoed te geraken.

Ook op dit vlak moet preventief worden opgetreden. In Nederland experimenteert een universiteit momenteel met de toevoeging van bijkomende proteïnen aan de voeding van ouderen. Dit is een voorbeeld van een mogelijke aanpak van de problematiek.

In 2013 is een symposium over dit onderwerp georganiseerd. Het gevolg is dat het gewicht van de bewoners van de woonzorgcentra sinds maart 2013 nauwlettend in de gaten wordt gehouden. Wat de algemene aanpak van de ondervoeding van ouderen betreft, hebt u aangekondigd dat u tegen 2016 een concreet plan inzake de preventieve zorg zult voorstellen.

Zoals ik al heb gesteld, is de preventieve zorg een zeer ruim begrip. Het gaat ook om de valincidentie, de preventie van infectieziekten, de doorligwonden en het medicatiegebruik. Dit zijn allemaal elementen die zijn opgenomen in de kwaliteitsindicatoren die momenteel op de woonzorgcentra van toepassing zijn. De woonzorgcentra moeten dit opvolgen.

Minister, mijn vraag is eigenlijk tweeledig. Bepaalde aspecten zijn al in het systeem van de kwaliteitsindicatoren opgenomen. Ook het agentschap Zorginspectie besteedt hier steeds aandacht aan. Onder meer met betrekking tot de ondervoeding zijn een aantal kwaliteitseisen opgesteld. Wat voor mij echter nieuw is, is het element van de verluchting van de woonzorgcentra. In de verslagen van het agentschap Zorginspectie, de kwaliteitsindicatoren en de minimale kwaliteitseisen komt dit aspect niet aan bod.

Wat is de stand van zaken met betrekking tot het plan betreffende de preventieve gezondheidszorg? Zullen de net vermelde problemen hierin worden opgenomen? Zult u, in afwachting van dit plan betreffende de preventieve

gezondheidszorg, maatregelen nemen met betrekking tot concrete problemen als de verluchting van de woonzorgcentra, de ondervoeding en tot eventuele andere problemen die zich voordoen?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, op 12 maart 2015 is in de pers verschenen dat er in 2016 een aanpak van de ondervoeding van ouderen zal komen. Deze aanpak zou deel uitmaken van een groter plan betreffende de preventieve gezondheidszorg. Deze interpretatie in de media moet toch wat worden verduidelijkt.

Eind 2014 is een oproep gelanceerd voor het sluiten van een of meerdere beheersovereenkomsten met partnerorganisaties in het kader van het Vlaams preventief gezondheidsbeleid. Deze oproep bestond uit zes percelen. Het derde perceel was gericht op "gezonde voeding, beweging, sedentarisme en ondervoeding bij ouderen". De toekomstige partnerorganisatie die de beheersovereenkomst zal afsluiten, zal ook het preventief beleid inzake ondervoeding bij ouderen moeten uittekenen. Dit omvat enkel het preventief beleid en niet de zorg bij ondervoeding.

Ik verwacht dat de beheersovereenkomsten ten vroegste eind 2015 zullen worden afgesloten. Ik vermeld dit omdat naar aanleiding van een conferentie waar ik het later nog over zal hebben, is geconcludeerd dat deze problematiek meer ondersteuning, meer data en meer inzichten vergt. Dit heeft geleid tot de uitdrukkelijke opname van de competentie in de gelanceerde oproep.

Ik moet hierbij opmerken dat deze problematiek nieuw is binnen het preventief gezondheidsbeleid. Het is de eerste keer dat we een partnerorganisatie zoeken die ons met betrekking tot de ondervoeding van ouderen kan ondersteunen.

Het is mogelijk dat er met betrekking tot de preventieve gezondheidszorg in de woonzorgcentra een algemeen plan komt. We plannen een gezondheidsconferentie. Tijdens die conferentie kunnen we, met de ondersteuning van onze partnerorganisatie, een optie nemen. In het licht van het kwaliteitsdecreet kunnen we natuurlijk een aantal zaken met de sector bespreken.

Eind 2016 zullen gezondheidsconferenties plaatsvinden over voeding en beweging en over tabak, alcohol en andere verslavingen. In beide gevallen gaat het om een gezonde levensstijl. De bestaande gezondheidsdoelstellingen in verband met deze thema's lopen af in 2015. Deze commissie zal daar trouwens binnenkort over discussiëren.

Het agentschap Zorg en Gezondheid werkt momenteel het voortraject van de gezondheidsconferenties uit. De reikwijdte of scope van de gezondheidsconferenties en van de gezondheidsdoelstellingen moeten nog worden bepaald. In elk geval vormen de ernst van het gezondheidsprobleem, de effectiviteit van de beleidsinitiatieven, de kosteneffectiviteit, de haalbaarheid en dergelijke de beslissende parameters.

Of de problematiek van ondervoeding bij ouderen hierin opgenomen moet worden, valt nog af te wachten op basis van dit voortraject, waar grondig onderzoek naar zal gebeuren.

Voor val- en fractuurpreventie bij ouderen is er een beheersovereenkomst gesloten met het Expertisecentrum Val- en fractuurpreventie Vlaanderen als partnerorganisatie. Deze beheersovereenkomst ging in op 1 januari 2012 en loopt tot en met 31 december 2016. Ter ondersteuning van zorgverleners in de residentiële zorg ontwikkelt het Expertisecentrum Val- en fractuurpreventie Vlaanderen de nodige strategieën en praktijkrichtlijnen ter preventie van vallen bij ouderen in

woonzorgcentra, onder andere praktijkrichtlijnen voor woonzorgcentra, werking met referentiepersonen, Week van de Valpreventie enzovoort. Voor het werkjaar 2015 zullen de implementatiestrategieën voor de praktijkrichtlijn 'Valpreventie in Woonzorgcentra' worden bijgestuurd en uitgetest in een pilootproject.

Als belangrijke stap in het realiseren van de uitdagingen binnen het preventieve mondzorgbeleid is eind 2014 een oproep tot partnerorganisatie gelanceerd. Naast zorgbehoevende ouderen werden ook personen, en vooral kinderen en jongeren, met een lage socio-economische status en personen met een beperking als belangrijke doelgroepen opgenomen in de oproep. Wij hopen dat de toekomstige partnerorganisatie Preventieve Mondzorg ons voldoende expertise en ondersteuning in het mondzorgbeleid zal bieden, onder meer door het opleiden en ondersteunen van referentiepersonen 'mondzorg' binnen de woonzorgcentra.

Een preventief gezondheidsbeleid moet gebaseerd zijn op een degelijke wetenschappelijke onderbouwing om de effectiviteit ervan te kunnen garanderen. Met betrekking tot ondervoeding start het voortraject van de gezondheidsconferentie in de loop van 2015. Het spreekt voor zich dat de toekomstige partnerorganisatie hierin vanaf 2016 ook een belangrijke adviserende en ondersteunende rol zal moeten opnemen. Ik verwijs naar het initiatief dat de Koninklijke Academie voor Geneeskunde op mijn vraag nam en daarmee een symposium organiseerde op 7 november 2013 in Brussel over ondervoeding bij ouderen. Daaruit bleek onder meer dat er nood was aan een betere opleiding en/of sensibilisering van alle betrokken zorgverleners en mantelzorgers en aan een expertisecentrum, zeg maar partnerorganisatie. Dat is de reden waarom dit thema voor het eerst is opgenomen in de oproep voor een of meerdere partnerorganisaties die ons moeten ondersteunen in het preventieve gezondheidsbeleid.

Ik kan u tevens mededelen dat in het kader van het Vlaams Indicatorenproject (VIP) voor woonzorgcentra er een objectieve zorginhoudelijke indicator met betrekking tot het thema ondervoeding is opgenomen. Sinds 2014 worden alle woonzorgcentra verplicht het percentage bewoners met onbedoelde en niet in het behandelbeleid passende gewichtsafname van 3 kilogram of meer in de afgelopen maanden te registreren. Van de woonzorgcentra wordt verwacht dat aan de hand van de monitoring van deze indicator zij een bijzondere waakzaamheid hebben voor het risico op ondervoeding bij de bewoners en dat zij tijdig multidisciplinair optreden waar nodig.

Slechte binnenluchtkwaliteit is een actueel probleem, niet enkel in woonzorgcentra. De kwaliteit van het binnenmilieu is belangrijk, zeker wanneer we bedenken dat we ongeveer tot 85 procent van onze tijd binnenshuis doorbrengen. Het zijn bovendien de meest gevoelige personen zoals zeer jonge kinderen, oudere personen of zieken met verminderde mobiliteit die de meeste tijd binnenshuis doorbrengen. Kinderen in crèches of in scholen zijn twee belangrijke doelgroepen waarrond momenteel gewerkt wordt. Op dit moment zijn er echter nog geen plannen om maatregelen te nemen rond verluchting in woonzorgcentra.

De kwaliteit van het binnenmilieu wordt vooral bepaald door de woning zelf, bijvoorbeeld de toegepaste bouwmaterialen, bouwtechnische aspecten en ventilatie- en isolatievoorzieningen. Ook de manier waarop men de woning bewoont, heeft een invloed op de kwaliteit van het binnenmilieu, bijvoorbeeld hoe men ventileert. Dat noemen we bewonersgedrag. Ventileren is noodzakelijk om tot een gezonde binnenlucht te komen, ook in woonzorgcentra. Informatie over gezondheidseffecten van slechte binnenluchtkwaliteit in het algemeen en ventileren in het bijzonder is beschikbaar op de website van de Medisch Milieukundigen van het loco-regionaal gezondheidsoverleg en -organisatie (Logo) en het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie (VIGeZ) alsook op de website van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie.

Vorig jaar werd een brochure 'Ventileren en verluchten – woon gezond geef lucht aan je huis' opgemaakt in het kader van de actieweek gezond wonen. Deze folder geeft tips over hoe men via ventileren en verluchten een gezond binnenmilieu kan krijgen in de woning. Deze algemene folder kan ook worden gebruikt in de woonzorgcentra die rond gezonde binnenlucht willen werken. Met vragen over het binnenmilieu kunnen de woonzorgcentra steeds de hulp inroepen van gezondheidswerkers. De Medisch Milieukundigen van de Logo's zijn hiervoor aanspreekbaar en geven gericht informatie en advies over gezond wonen. Ik zal op een volgend structureel overleg met de koepelorganisaties en vertegenwoordigers van de woonzorgcentra bijzondere aandacht vragen voor deze problematiek en de informatiebrochure aanbevelen.

Het is belangrijk dat architecten bij het ontwerpen van bouwplannen en installaties in woonzorgcentra specifieke eisen naleven op het gebied van binnenmilieu ten voordele van het comfort en leefkwaliteit van de bewoners. Binnenluchtkwaliteit is onder meer te realiseren met de juiste installaties. In dit verband kan ik verwijzen naar de VIPA-duurzaamheidscriteria (Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden) opgenomen in het ministerieel besluit van 2009 tot bepaling van de VIPA-criteria duurzaamheid bijlage 4, waar ook de eisen met betrekking tot ventilatie beschreven staan.

Het Europese onderzoek naar de luchtkwaliteit in woonzorgcentra en verpleeghuizen past binnen een Europees project onder de naam GERIE study. Het betreft een Europees samenwerkingsinitiatief dat gecoördineerd wordt door professor Isabella Annesi-Maesano van de Universit  Pierre et Marie Curie in Parijs. De langetermijndoelstelling van deze studie is de gezondheid van oudere personen die wonen in een woonzorgcentrum en aan luchtverontreiniging zijn blootgesteld door verminderde mobiliteit, te verbeteren. Er zijn in die studie vier Belgische woonzorgcentra betrokken. Op de website van deze studie kan men diverse aanbevelingen downloaden om de luchtkwaliteit in woonzorgcentra te optimaliseren ten voordele van het comfort en de gezondheid van de bewoners.

De studie is een voldoende aanleiding om het op het structurele overleg over deze problematiek te hebben en om de nodige aanwijzingen te geven van waar men, wat ons betreft, nuttig materiaal daaromtrent kan vinden.

Meer globaal denk ik dat het kwaliteitsdecreet de juiste context is om dit soort vragen in te behandelen. We doen dat het best samen met de sector. Zoals al aangegeven, wil ik dat engagement ook aangaan.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Lies Jans (N-VA): Bedankt, minister. Ik kan alleen maar stellen dat ik tevreden ben met uw antwoord, in die zin dat u de ernstige problematieken rond ondervoeding en mondzorg mee opneemt en daarvoor naar een partnerorganisatie zult gaan, die dan ook voor de verdere uitbouw en opvolging van de problematiek kan zorgen. Daarvoor ben ik u alvast dankbaar.

Wat de luchtkwaliteit betreft, ben ik u zeer dankbaar dat u dat wilt meenemen in het structurele overleg met de koepelorganisaties. Het klopt dat er een brochure is en dat er bij de normen van VIPA aandacht aan wordt besteed als het gaat over renovatie en nieuwbouw, maar er zijn natuurlijk heel wat bestaande infrastructuren waarbij er in de werking te weinig aandacht geschonken wordt aan luchtkwaliteit. Er moet dus inderdaad een stap gezet worden om dat meer kenbaar te maken en om te sensibiliseren, om mensen bewust te maken van de problemen die daardoor kunnen ontstaan.

Ik ben zeer tevreden met uw antwoord, en uiteraard zal ik dit ook verder opvolgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ward Kennes aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de regularisering en de positie van gesco's bij de omvorming van kinderopvanginitiatieven van lokaal bestuur naar vzw – 1593 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Van Malderen

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, het punt dat ik wil aankaarten, is gebaseerd op een praktijk die zich op dit moment in een aantal gemeenten voordoet. Er zijn gemeentebesturen die initiatieven hebben genomen om buitenschoolse kinderopvangen (BKO's) te starten, en die die op een bepaald moment willen overdragen. Ik ken er die die stap gezet hebben, ik ken er die in onderhandelingen zitten, onder andere met de vakbonden, en ik ken er die eraan denken om dit te doen.

Nu stoot men echter op een probleem, dat pas recent is opgedoken. Zelfs het bestuur dat al een overdracht gedaan heeft en dat dat ook in alle openheid en transparantie gedaan heeft, was nooit op het probleem gestoten.

Waarover gaat het? Het regeerakkoord voorziet in de regularisering van gesco's (gesubsidieerde contractuelen). Er zijn twee categorieën: de contingentgesco's, waar de lokale besturen mee werken, en de projectgesco's, waar de andere organisaties, dus niet-openbare initiatieven rond buitenschoolse kinderopvang, een beroep op doen.

De thematiek is al in verschillende commissies in dit parlement aan bod gekomen, maar wat ik nu aan de minister wil voorleggen, heeft specifiek met het domein Welzijn te maken. Het regeerakkoord heeft een aantal krijtlijnen getrokken, maar de operationalisering daarvan heeft uiteraard vragen met zich meegebracht.

We moeten het niet hebben over de contingentgesco's die binnen de lokale besturen blijven. Wat dat betreft, is de situatie intussen gekend. Ook daar zijn veel vragen over geweest, maar die communicatie is afgerond. De besturen weten wat hun daar te wachten staat.

Nu gaat het over de gesco's van het veralgemeende stelsel, die niet per 1 april verdwijnen. Die blijven nog een tijd bestaan, in verschillende sectoren. Zo heb je onder andere weerwerkgesco's binnen de BKO's. In sommige BKO's vertegenwoordigen weerwerkgesco's een aanzienlijk deel van het personeel. Het is mogelijk dat die binnenkort ook geregulariseerd zullen worden, maar daarover is verder overleg nodig tussen de beleidsdomeinen Welzijn en Werk.

In het verleden zijn er akkoorden geweest om DAC'ers (derde arbeidscircuit) die binnen een BKO actief waren, te regulariseren. We weten niet goed wat daarover op dit moment allemaal is afgesproken tussen de beleidsdomeinen en de kabinetten, en wat er de komende weken en maanden nog zal worden afgesproken.

Minister, mijn vraag gaat concreet over het omzetten van een initiatief buitenschoolse opvang (IBO) van lokale besturen naar een IBO-vzw, dus een privaat initiatief. Soms zijn dat grotere initiatieven dan het lokale, maar het heeft een ander karakter. Het is niet openbaar, het heeft een privé-karakter. Dan is de vraag wat er gebeurt met de gesco's die tewerkgesteld waren in het gemeentelijke initiatief en die nu overgedragen worden naar een privaat initiatief.

Kunnen zowel de contingentgesco's als de weerwerkgesco's, die binnen een lokaal bestuur aan het werk waren, mee overgedragen worden en aan de slag blijven binnen het nieuwe kader van de IBO-vzw? Meerdere gemeentebesturen hebben contact gehad met verschillende administraties, met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), met de vakbonden, met verschillende private overnemers van gemeentelijke besturen. Daarover is op een bepaald moment een grote kakofonie ontstaan. Sommigen kwamen zelfs uit de lucht gevallen en zagen een probleem opdoemen dat men niet voor mogelijk had gehouden.

Er is een administratie die stelt dat er al een hele tijd geen gesco's meer kunnen worden overgedragen van een lokaal bestuur naar een vzw. Men zet dat niet op papier, maar geeft het wel mee aan de telefoon. Daar is dus onduidelijkheid over ontstaan. Spreekt men in dit geval enkel van de onmogelijkheid om contingentgesco's om te zetten naar projectgesco's, of is er een algemene regel bepaald dat er geen gesco's meer worden overgedragen van een lokaal bestuur naar een vzw? Is daar sprake van een stopzetting?

Wat zijn de mogelijkheden met betrekking tot omzettingen van een IBO van een lokaal bestuur naar een IBO-vzw, en kan men de gesco's dan meenemen? Blijft de regulariseringspremie voor geregulariseerde contingentgesco's binnen de IBO's van lokale besturen gelden indien men het IBO omvormt tot een vzw?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega, het overdragen van contingentgesco's van een lokaal bestuur naar een vzw is nooit mogelijk geweest. De gesco's die in de kinderopvang worden tewerkgesteld, zijn allemaal weerwerkgesco's of projectgesco's. De gesco's die worden tewerkgesteld bij een openbaar bestuur zijn in principe contingentgesco's.

Het overdragen van weerwerkgesco's die in de buitenschoolse kinderopvang werken van een lokaal bestuur naar een vzw is blijkbaar ook niet mogelijk. De vzw's ontvangen bovenop de weerwerkgescopremie nog een omkaderingspremie, de openbare besturen niet. Het overdragen van een weerwerkgesco van een openbaar bestuur naar een vzw zou een meeruitgave betekenen voor Werk en Sociale Economie.

Vanaf 1 april 2015 worden de contingentgesco's geregulariseerd. Dat is nog niet van toepassing voor de weerwerkgesco's in de buitenschoolse kinderopvang.

De beslissingen met betrekking tot de overdracht en aldus regularisering van projectgesco's gebeuren door de minister van Werk, in samenspraak met de betrokken vakministers. Voor die laatste oefening worden de contouren momenteel vastgelegd in de schoot van de Vlaamse Regering.

Hierbij werden drie mogelijkheden vastgelegd. De eerste mogelijkheid is het regulariseren met overdracht van 95 procent van de betrokken loonsubsidie en 95 procent van de gescobijdragevermindering. De tweede mogelijkheid is het uitdoven door de huidige werknemers bij vertrek of pensionering niet te vervangen. De derde mogelijkheid ten slotte, is de omschakeling naar tijdelijke werkervaring.

Als de gemeente de financiering heeft gekregen voor de contingentgesco's – want die krijgen ze dit jaar in principe – kunnen ze die middelen mits overeenkomsten uiteraard ter beschikking stellen van diegenen die daarvoor binnen de normale regelgeving in aanmerking komen.

Bij de overname van een initiatief voor buitenschoolse opvang (IBO), van een openbaar bestuur naar een vzw of omgekeerd, kunnen de erkenningen en

subsidies vanuit Kind en Gezin worden overgedragen. De beslissingen met betrekking tot de overdracht van gesco's vallen onder de bevoegdheid van de minister van Werk en Sociale Economie, maar zoals reeds aangehaald, is die switch tussen het openbaar bestuur en de vzw eigenlijk niet mogelijk.

De beslissingen met betrekking tot de regularisatiepremie voor geregulariseerde contingentgesco's vallen niet onder de bevoegdheid van de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. In concreto is dit ook niet aan de orde aangezien in IBO's in principe geen contingentgesco's worden tewerkgesteld, maar alleen weerwerkgesco's. Indien een lokaal bestuur toch contingentgesco's heeft tewerkgesteld in een IBO, vallen zij nu onder de regels van de contingentgesco's, namelijk het contractueel personeel.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes (CD&V): Minister, ik ben niet zo tevreden met uw antwoord. Ik had gehoopt dat er meer mogelijk zou zijn bij een overdracht en dat het behoud van middelen wat soepeler zou kunnen gebeuren. Ik begrijp dat er een knelpunt zit in de omkaderingspremie van die 20 procent en dat men ervoor beducht is dat er een meeruitgave zou komen.

Voorzitter, ik ben wel iets wijzer geworden, maar toch niet helemaal tevreden.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik bevestig wat de heer Kennes aangeeft: er zijn op dit moment heel veel vragen over verzelfstandigingen van allerlei activiteiten vanuit de lokale besturen. Het is belangrijk dat we dat vanuit de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VMSG) proberen in te passen. Er bestaat een regelgeving rond. Die is echter niet altijd even duidelijk of eenduidig, dat is zeker waar.

Maar als het over contingentgesco's gaat, dan is de redenering die nu zou moeten gelden, dat men de middelen overdraagt. In het systeem dat minister Muyters heeft opgezet, worden de contingentgesco's contractueel personeel.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de opvangcapaciteit van jeugdinstanties en geweigerde jongeren – 1610 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Van Malderen

De voorzitter: De vraag om uitleg is een omzetting van een schriftelijke vraag omdat de antwoordtermijn voor die schriftelijke vraag is overschreden.

De heer Parys heeft het woord.

De heer Lorin Parys (N-VA): Minister, opvangcapaciteit is een punt dat geregeld opduikt in de media. Ook in 2014 had ik in mijn vraag, toen nog in tempore non suspecto, geschreven "gezien wat er de afgelopen twee weken is gebeurd, kwamen er een aantal problemen in de media rond opvangcapaciteit in jeugdzorg of jeugdhulp". In juli kwam bijvoorbeeld een minderjarige drugdealer vrij, omdat het gerecht geen plaats meer had in de gesloten jeugdinstanties. In augustus vorig jaar kwam de situatie van een autistisch meisje van 13 jaar onder de aandacht omdat het meisje terecht kwam in een instelling voor volwassenen, wegens plaatsgebrek in de jeugdinstanties.

Minister, kunt u cijfers geven van het aantal geweigerde jongeren in de gesloten jeugdinstituten van Everberg en Tongeren voor de afgelopen vijf jaar, inclusief 2014? Hoeveel jongeren werden er effectief geweigerd door het plaatsgebrek?

Minister, wat zijn de cijfers voor de jongeren in de andere instellingen? Ik had niet gepreciseerd of het over gesloten of private instellingen ging. Hopelijk hebt u beide cijfers. Zo niet, krijg ik ze graag later. Ik dank u.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, op 2 mei 2011 werd het Centraal Aanmeldpunt (CAP) in gebruik genomen. Het CAP is een informatie- en aanmeldingspunt voor consulenten, jeugdrechters en hun griffiers die een plaats zoeken voor hun jongeren in de gemeenschapsinstellingen of het centrum De Grubbe. Concreet worden jongeren via de webapplicatie InterCAP aangemeld; gegevens die onder meer worden gemeld zijn: jongen of meisje, voor het open of het gesloten regime, in het kader van een als misdrijf omschreven feit (MOF) of van een verontrustende leefsituatie.

Het CAP gaat vervolgens op zoek naar een plaats in een van de gemeenschapsinstellingen of De Grubbe. Aangezien er geen aanmeldingen gebeuren voor een bepaalde instelling kunnen er ook geen weigeringen per instelling worden geregistreerd. We kunnen de cijfers enkel bezorgen vanaf 2 mei 2011. Bij de beoordeling van deze cijfers moet er rekening worden gehouden met de nuancerings die hieronder zijn opgenomen.

Het CAP organiseerde tot voor kort de instroom in het voormalig gesloten federaal centrum Tongeren niet. Met betrekking tot Tongeren is er bijgevolg geen informatie inzake weigeringen voorhanden.

Het CAP weigerde in de periode mei-december 2011 814 aanvragen, in 2012 1945 aanvragen, in 2013 1962 aanvragen en in 2014 1699 aanvragen.

Die cijfers hebben betrekking op de weigeringen vanwege een gebrek aan beschikbare plaatsen in de gemeenschapsinstelling De Grubbe en op de weigeringen vanwege onontvankelijke aanvragen. Zo zijn soms verplichte velden in de plaatsingsaanvraag bij het CAP niet ingevuld of zijn soms meisjes aangemeld voor plaatsen voor jongens in open instellingen.

Daarnaast is het belangrijk te vermelden dat de aantallen voor de categorie jongens die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd in gesloten instellingen een vertekend beeld geven. De jongeren die in De Grubbe verblijven, zijn vaak voor een plaats in een gemeenschapsinstelling aangemeld. De jeugdrechter heeft echter finaal beslist hen toch niet naar een gemeenschapsinstelling te verwijzen. Hierdoor zijn deze aanvragen ook als afgekeurde aanvragen geregistreerd. Een plaatsaanvraag gebeurt indien een jeugdrechter of een consulent de optie overweegt een jongere in een gemeenschapsinstelling te plaatsen als de eerste te overwegen optie of als een van de te overwegen opties. De cijfers geven niet weer in welke mate een jeugdrechter na onderzoek ter zitting of op zijn kabinet effectief tot een plaatsing in een gemeenschapsinstelling wenst over te gaan en vervolgens blijkt dat de beslissing vanwege een plaatsgebrek in die gemeenschapsinstelling niet kan worden uitgevoerd. Het CAP registreert niet welke maatregel uiteindelijk is opgelegd indien er geen plaats was in de gemeenschapsinstellingen.

In 2014 was er een lichte daling van het aantal afgekeurde plaatsingsaanvragen. Hiervoor bestaan meerdere mogelijke verklaringen. Aangezien de webapplicatie beter gekend is, dienen de verwijzers allicht minder foutieve aanvragen in. Hierdoor verloopt de registratie wellicht correcter. Bij de weigeringen worden

immers minder onontvankelijke aanvragen geregistreerd. De verwijzers organiseren zich beter. De aanvragen voor plaatsen in gemeenschapsinstellingen worden bij het CAP gecentraliseerd. Ze stemmen onderling beter af voor welke jongeren een aanvraag voor een plaats in een gemeenschapsinstelling aangewezen lijkt. Ze houden hierbij rekening met de beperkte capaciteit.

Tijdens de afgelopen legislatuur zijn heel wat initiatieven genomen om aan het plaatsgebrek in de gemeenschapsinstellingen tegemoet te komen. Naast de residentiële capaciteit, is in de gemeenschapsinstellingen voor minderjarige delictplegers met een nood aan een sterk structurerende begeleiding en opvang bijkomend besloten in de zogenaamde proeftuinen in het private aanbod voor jongerenwelzijn een residentiële capaciteit te creëren.

De Overstap in Antwerpen richt zich op delinquente jongens. Switch en JEZ11 richten zich op delinquente meisjes met een psychiatrische problematiek en beschikken elk over tien plaatsen. In 2013 zijn in uitvoering van het residentieel uitbreidingsbeleid voor jongerenwelzijn vier bijkomende plaatsen voor meisjes gecreëerd. Dit betreft een investering van 220.000 euro. Ten gevolge hiervan is in de Wingerdbloei in Antwerpen een leefgroep van tien meisjes met hetzelfde project als in de proeftuinen uitgebouwd. Inmiddels is ook een erkenning verleend voor de bijkomende proeftuinen voor jongens te Mechelen. De bouwwerken hiervoor zijn momenteel aan de gang.

Het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) investeert eveneens in bijkomende capaciteit in private voorzieningen. In 2010 en 2011 zijn de GES+-plaatsen (gedrags- en emotionele stoornissen) in totaal met 61 plaatsen uitgebreid.

Ook het uitbreidingsbeleid voor 2015 omvat een initiatief met betrekking tot de complexe problematieken. Wat de aanpak van de zeer complexe dossiers betreft, moet ik wijzen op de verhoging van het budget voor de intersectorale prioriteit van de dossiers, de zogenaamde knelpunt dossiers, met 500.000 euro in 2014.

Verder loopt in het kader van de versterking van het gecombineerd aanbod voor adolescente meisjes met complexe problemen sinds 1 maart 2014 een overeenkomst tussen Jongerenwelzijn, Emmaüs en ZNA UKJA (Universitaire Kinder- en Jeugdpsychiatrie) betreffende de behandeling van meisjes tussen 12 en 18 jaar oud met ernstige problemen met het regelen van hun gedrag en hun emoties en met een dreigende persoonlijkheidsstoornis van het borderlinetype. Het project met Emmaüs en UKJA voorziet in de behandeling van maximaal 23 meisjes. We merken dat deze inspanningen niet volstaan. We zullen op vrij korte termijn inzetten op de uitbreiding van de residentiële plaatsen voor deze doelgroep in de gemeenschapsinstellingen en in het private aanbod, met inbegrip van De Grubbe.

Wat de buffercapaciteit betreft, telt het Vlaams detentiecentrum in Tongeren momenteel 292 plaatsen. We plannen in 2015 en in 2016 een uitbreiding van de capaciteit tot 325 plaatsen. De voorbereidingen van deze uitbreiding zijn momenteel aan de gang.

Verder voorzien we in het uitbreidingsbeleid in 2015 in het kader van het Actieplan Jeugdhulp nog in 2 miljoen euro voor jongeren met een complexe problematiek.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

De heer Lorin Parys (N-VA): Minister, ik schrik een beetje van het hoge aantal weigeringen. Ik vraag me af of een opsplitsing kan worden gemaakt van de onontvankelijke en de vanwege plaatsgebrek effectief geweigerde aanvragen. Als

ik het goed heb genoteerd, zijn vorig jaar 1700 aanvragen geweigerd. Indien, bij wijze van spreken, 1650 aanvragen onontvankelijk zijn verklaard omdat het dossier niet goed is ingevuld, krijgen we natuurlijk een heel andere interpretatie van de cijfers. Dat is dus mijn opvolgingsvraag.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Er is me verteld dat dit momenteel in het InterCAP-systeem niet mogelijk is. Het is natuurlijk een pertinente vraag. Dit is immers relevant voor de inschatting. We zullen nagaan of dit in het systeem kan worden geïntegreerd. Eerlijk gezegd, wisten we voor 2010 en 2011 totaal niet waarover het ging. Nu hebben we een systeem. Het klopt dat er nog grote verschillen kunnen zijn ten gevolge van de opvolging van de aanvragen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Freya Van den Bossche aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over dak- en thuisloosheid – 1613 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Van Malderen

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Mevrouw Freya Van den Bossche (sp-a): Voorzitter, op 10 maart 2015 heeft tvbrussel nog eens het verhaal verteld van een thuisloze die door het stadsbestuur van zijn woonplaats, in dit geval Aalst, niet is geholpen. Hij is naar Brussel doorgestuurd. De voorzitter van het OCMW van Aalst heeft dit nadien ontkend, maar heeft hier wel aan toegevoegd dat het niet de bedoeling is dat daklozen lang in haar stad verblijven. Ze moeten zelf een oplossing zoeken. Het is nochtans de taak van een OCMW en van een centrum algemeen welzijnswerk (CAW) om daklozen te helpen en bij te staan. Wie dakloos is geworden, geraakt immers niet zomaar vanzelf weer aan een thuis.

Dit verhaal past in een lang en triest lijstje. De voorzitter van het OCMW van Ronse heeft zichzelf op de borst geklopt dat hij daklozen naar centra in Gent en in Brussel doorstuurt. Ondanks de noodkreten van de lokale betrokken organisaties, ontkent de voorzitter van het OCMW zelfs dat er in zijn stad thuislozen zijn.

Het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin heeft een nulmeting uitgevoerd. Op een maand tijd zijn in Vlaanderen 4329 mensen ouder dan 16 jaar en 1728 kinderen geteld die dak- of thuisloos zijn. Volgens het steunpunt zelf gaat het echter om een onderschatting. Er zijn immers mensen in winteropvang geteld. In grote delen van Vlaanderen wordt geen winteropvang georganiseerd. Een gedeelte van de OCMW's en de CAW's heeft niet op de nulmeting geantwoord. Bovendien wijst het steunpunt erop dat een groot gedeelte van de mensen die effectief buiten slapen, eenvoudigweg niet zijn gekend en bijgevolg ook niet zijn geteld.

Het is duidelijk dat dak- en thuisloosheid in Vlaanderen nog steeds een enorm probleem vormt. Die dak- en thuisloosheid vormt natuurlijk een complexe problematiek. Ik besef dan ook dat dit enkel op een beleidsdomeinoverschrijdende wijze consequent kan worden aangepakt.

Minister, ik ga ervan uit dat u het ermee eens bent dat de minister van Welzijn op dit vlak een belangrijke rol te spelen heeft. Wanneer het in de beleidsnota

Armoedebestrijding, weliswaar zeer kort, even over de dak- en thuisloosheid gaat, wordt dan ook expliciet naar uw beleidsdomein verwezen.

Er moet een hulpverleningsaanbod komen dat dak- en thuislozen in staat moet stellen om zelfstandig te wonen. Op die manier kan worden voorkomen dat ze thuisloos worden. Ze moeten een nieuwe thuis kunnen verwerven. Die taak is expliciet toegewezen aan de CAW's, die onder uw bevoegdheid vallen.

Tijdens de vorige legislatuur is al geregeld dat onder meer dak- en thuisloze jongeren uit de bijzondere jeugdzorg en mensen met een psychiatrische problematiek versneld een sociale woning kunnen krijgen van een sociale huisvestingsmaatschappij die nog geen 5 procent van zijn woningen aan mensen uit deze groepen heeft toegewezen.

Daarnaast is binnen het beleidsdomein Welzijn ook de Vlaamse stuurgroep thuisloosheid opgericht. Die stuurgroep moet een globale aanpak van de dak- en thuisloosheid voorbereiden, opvolgen en ondersteunen. Tot een globaal plan van aanpak voor heel Vlaanderen is het nog niet gekomen. De stuurgroep zou tijdens deze legislatuur echter nog niet eens hebben vergaderd.

Bent u van plan de stuurgroep thuisloosheid ook deze legislatuur nog samen te roepen? Is de doelstelling nog steeds om een algemeen plan dak- en thuisloosheid te ontwikkelen? Is daar een timing voor? Hoe reageert u op de berichten over daklozen die door OCMW's worden doorgestuurd naar andere gemeenten, ondanks hun wettelijk vastgelegde taak? Worden de proefprojecten wonen-welzijn ook na de zomer voortgezet? De nulmeting van het steunpunt telde op een maand tijd 1728 dakloze kinderen en 4329 dakloze volwassenen. Men spreekt hier nog van een onderschatting. Welk gevolg zult u geven aan dit onderzoek? Op welke manier wilt u ervoor zorgen dat de CAW's de hun decretaal toebedeelde taak uitoefenen om dak- en thuislozen in staat te stellen om zelfstandig te wonen zodat dak- en thuisloosheid wordt voorkomen? Onder de vorige federale staatssecretaris voor Armoedebestrijding werd, met fondsen van de Nationale Loterij, in enkele steden begonnen met Housing First-projecten. Ook het CAW Limburg is ondertussen begonnen met Housing First. Volgt u deze projecten zelf mee op? Wat is uw inschatting van deze projecten?

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

De heer Lorin Parys (N-VA): Voorzitter, ik wil iets toevoegen aan de inleiding van de vraag van mevrouw Van den Bossche. Ze verwijst naar een geval van dakloosheid waarbij het OCMW van Aalst niet ter hulp zou zijn geschoten. Uit publiek beschikbare informatie leer ik dat die persoon drie dagen in crisisopvang heeft gezeten in Aalst en daar niet kon blijven vanwege de regels omtrent crisisopvang. De OCMW-voorzitster kon niet verder ingaan op de redenen waarom. De opvang werd georganiseerd door een vzw in een pand dat het OCMW ter beschikking had gesteld. Deze achtergrond wou ik nog even verduidelijken.

Voor ons start alles bij preventie. Vaak weten huurders niet dat het OCMW hen kan helpen. Er zijn een aantal instrumenten zoals het Fonds ter bestrijding van de uithuiszettingen, die vorige legislatuur zijn opgericht, onder meer door mevrouw Van den Bossche. Ook tijdens deze legislatuur heeft minister Homans ervoor gezorgd dat er 312.000 euro is vrijgemaakt voor CAW-projecten die net kwetsbare huurders moeten begeleiden en ervoor moeten zorgen dat ze aan preventie doen op het vlak van uithuiszettingen. Preventie is bijzonder belangrijk.

Als het dan toch op een of andere manier tot thuisloosheid komt, dan moet aan de betrokkene wel meer dan een bed, bad en brood worden aangeboden. Ik hamer erop – en ik hoop dat straks ook te horen in het antwoord – dat we gaan

voor een geïntegreerd traject voor iemand die terechtkomt in de thuisloosheid. De vraag van mevrouw Van den Bossche naar de stuurgroep thuisloosheid is terecht. Zal die zijn werkzaamheden voortzetten? Blijven we verder werk maken van een geïntegreerde aanpak?

De voorzitter: Mevrouw Taelman heeft het woord.

Mevrouw Martine Taelman (Open Vld): Voorzitter, minister, huisvesting is in de eerste plaats de bevoegdheid van minister Homans, die ook bevoegd is voor armoedebestrijding. Dat komt goed uit.

Ik ben ook geïnteresseerd in de eventuele bijdrage van Welzijn voor de projecten van Housing First. Welzijn heeft ook een rol te spelen in het toeleiden van jongvolwassenen met een lichte mentale handicap of een psychiatrische problematiek en komende vanuit de bijzondere jeugdzorg, naar begeleiding en zorg om zo te vermijden dat ze terechtkomen in de thuisloosheid. We weten immers dat deze groep moe behandeld en begeleid vaak uiteindelijk terechtkomt op straat. U hebt op dat vlak initiatieven genomen. Wordt gemeten wat het resultaat daarvan is?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Dames en heren, de stuurgroep dak- en thuisloosheid zal zeker nog een rol spelen tijdens deze legislatuur. De stuurgroep bestaat uit vertegenwoordigers van het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en het Netwerk tegen Armoede. Ze wordt samengeroepen en ook voorgezeten door de afdeling Welzijn en Samenleving van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Op 28 november 2014 vond op uitnodiging van mijn medewerkers reeds een overleg plaats met de onderzoekers die de nulmeting dak- en thuisloosheid van het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin hebben uitgevoerd en met de CAW's, de VVSG, het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk en de afdeling Welzijn en Samenleving van het departement. Op dat overleg bespraken we gericht een aantal resultaten met het oog op de verdere opvolging door de diverse actoren.

In onze beleidsnota namen we het voorkomen en bestrijden van dak- en thuisloosheid als belangrijk beleidspunt opnieuw op. We willen daarbij in het bijzonder aandacht schenken aan de begeleiding en omkadering van personen die een instelling verlaten, bijvoorbeeld uit de jeugdhulp, de psychiatrie of uit een gevangenis. We zetten in op goede nazorg.

Daarnaast is natuurlijk ook blijvend een toegankelijke woonmarkt van belang. Verder past de preventie van dak- en thuisloosheid in een breder woongericht welzijnsbeleid en zetten we onder meer in op preventie van uithuiszetting. Dit gebeurt via preventieve woonbegeleiding door de CAW's en willen we ook realiseren door een verdere nauwe samenwerking door de diverse betrokken actoren, zoals de huisvestings-, welzijns- en gezondheidsactoren, de OCMW's en vredegerechten.

Zoals u weet, is op dit moment een nieuw Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) in ontwikkeling. De Vlaamse Regering heeft daarin als cruciale doelstelling het voorkomen en bestrijden van dak- en thuisloosheid bewust opgenomen. Op 6 februari 2015 kwam de structuur van het VAPA reeds via een mededeling op de Vlaamse Regering. Het definitieve plan keuren we wellicht in juli 2015 goed. Op dit moment werken de minister van Wonen en Armoedebestrijding en wijzelf aan de diverse actiefiches op deze beleidslijn, en dit via een participatief proces met het Netwerk tegen Armoede. De verdere ontwikkeling van het VAPA wordt gecoördineerd door de minister van

Armoedebestrijding. In de actiefiches maken we telkens de verbinding tussen de verschillende betrokken beleidsdomeinen.

Ik wil benadrukken dat een effectief beleid tot voorkoming en bestrijding van dak- en thuisloosheid sowieso een inclusief, globaal, geïntegreerd en gecoördineerd beleid moet zijn. Dit wil zeggen dat alle beleidsniveaus hun verantwoordelijkheden dienen op te nemen en dat dus ook de lokale besturen een belangrijke opdracht ter zake hebben. We kennen natuurlijk de individuele situatie niet die naar voren werd gebracht in de media. Desalniettemin spreekt de kernopdracht van de OCMW's voor zich en is een goede dienstverlening naar de burger van het allergrootste belang. Het doorsturen van hulpbehoevenden naar andere gemeenten kan uiteraard niet. We hebben echter onvoldoende concrete informatie om dit voor deze casus te beoordelen.

Vanuit het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin willen we specifiek inzetten op een laagdrempelige, kwalitatieve en toegankelijke hulp- en dienstverlening. We vinden het belangrijk dat elke betrokken actor proactief en outreachend werkt en daarbij ook actief gaat samenwerken. Wat dat betreft, werken we op dit moment een concept uit voor een breed onthaal, samen met de CAW's, Samenlevingsopbouw, de diensten voor maatschappelijk werk, de eerstelijns juridische bijstand en vanzelfsprekend de OCMW's. Dit breed onthaal dient als een kader voor samenwerking en afstemming, opdat de dienstverlening maximaal kan bijdragen in het versterken van de diverse grondrechten en de uitsluiting door dak- en thuisloosheid kan worden verholpen. We beogen hiermee de aansluiting van de dienstverlening uit de diverse sectoren op elkaar.

Op dit moment lopen elf experimentele projecten wonen-welzijn tot midden 2015. Zoals is aangegeven in de beleidsnota's van minister Homans en mezelf, volgt er een gezamenlijke evaluatie van deze projecten, waaruit ook conclusies moeten worden getrokken voor een structurele inbedding. Dit proces wordt getrokken door de Interdepartementale Cel Wonen-Welzijn. De nulmeting dak- en thuisloosheid wijst op de meerwaarde van de uitrol van een woongericht welzijnsbeleid, ook in de private woonmarkt. Dit nemen we mee in de evaluatie van de elf experimentele projecten. Het is onze intentie om de initiatieven regelgevend te verankeren en de zinvolle methodieken die voortvloeiden uit deze projecten, verder te implementeren. Waar nodig zullen hiervoor verder ook de nodige regelgevende initiatieven worden genomen.

Dan kom ik bij de nulmeting. Vooreerst wil ik de responsgraad die u in uw vraag aanhaalt, nuanceren. Wel degelijk alle CAW's hebben deelgenomen aan de bevraging vanuit het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Daarnaast hebben inderdaad niet alle OCMW's deelgenomen aan het onderzoek.

Ook de totaalcijfers moeten we goed plaatsen. Het betreft immers een breed onderzoek, dat een nulmeting wou verkrijgen op verschillende vlakken en dat dus bestond uit drie verschillende grote onderdelen. Zo telt u de aantallen van de verschillende onderdelen samen, zonder een duidelijk onderscheid te maken. Er werden 711 dakloze cliënten boven 16 jaar geteld en 53 kinderen, die specifiek gebruikmaken van de nachtopvang. Daarnaast zijn er de thuislozen die gebruikmaken van de residentiële opvang of het begeleid wonen van het CAW, of van de doorgangswoningen van het OCMW. Daarbij werden 3019 plus 16-jarigen geteld en 1675 kinderen. Verder werden er 599 personen geteld met een instabiele huisvesting, die te maken krijgen met een vordering tot uithuiszetting en gekend zijn bij de OCMW's.

Vanzelfsprekend zullen we gevolg geven aan de resultaten van het rapport. Zoals we eerder al stelden, willen we een preventief beleid voeren, met een bijzondere focus op de instellingsverlaters en de preventie van uithuiszetting. We zullen

daarvoor zeker de dialoog moeten aangaan met de partners, zoals de huisvestings-, de welzijns- en de gezondheidsactoren, de OCMW's en de vredege rechten.

Ook de CAW's hebben in dezen inderdaad een belangrijke opdracht. De CAW's moeten volgens ons bij de invulling van hun opdracht voldoende inzetten op de doorstroom en de uitstroom uit de hulpverlening. We namen ook in onze beleidsnota op dat we op een gecoördineerde en afgestemde manier verder werken aan het bevorderen van de toegankelijkheid van kwetsbare doelgroepen op de private huurmarkt, naast de toegankelijkheid van de sociale huursector.

Mijn collega-minister voor Wonen en Armoedebestrijding investeerde onlangs in de preventie van uithuiszetting op de private huurmarkt, via een subsidie aan een aantal CAW's. In het algemeen zal dat ook een belangrijke samenwerking vergen met het woonbeleid, vanwege de krapte op zowel de private als de sociale woonmarkt.

We kunnen ook op andere terreinen werk maken van preventief werken, om zo bijvoorbeeld een verdere cascade van problemen te voorkomen. In het kader van het Actieplan Jeugdhulp halen we de komende jaren de banden van de jeugdhulp met de volwassenhulpverlening aan. We stellen immers vast dat beide moeilijk van elkaar losgekoppeld kunnen zijn. Veel kinderen hebben immers ouders die zelf zorg en ondersteuning zoeken in de volwassenenzorg.

Het is ook onze bedoeling om in het kader van het Actieplan Jeugdhulp bijkomend 500.000 euro te investeren voor het voorkomen van uithuisplaatsing van jonge kinderen in gezinnen met meervoudige problemen. We doen dat door lokaal in te zetten op de samenwerking tussen Kind en Gezin, Jongerenwelzijn en de centra voor geestelijke gezondheidszorg. We willen hiermee ook bekijken of innoverende initiatieven ook inspirerend kunnen zijn voor Vlaanderen. De verschillende acties uit het Actieplan Jeugdhulp worden opgevolgd door de gemengde stuurgroep binnen de integrale jeugdhulp. We werken op die manier heel gericht toe naar een integrale en gecoördineerde aanpak.

Er lopen op dit ogenblik in België verschillende initiatieven inzake 'housing first'. Zo is de federale staatssecretaris voor Armoedebestrijding de initiatiefnemer voor zes lopende pilotprojecten van Housing First Belgium. Die projecten werden al in de vorige legislatuur opgestart. Het gaat concreet om zes projecten in vijf Belgische steden: Antwerpen, Charleroi, Gent, Luik en tweemaal Brussel. Wij zijn daar vanuit het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin niet van nabij bij betrokken. Een medewerker van de afdeling Welzijn en Samenleving van het departement volgde tot nu toe wel voor het beleidsdomein Armoedebestrijding het zogenaamde begeleidingscomité van de projecten op.

Intussen besliste collega Elke Sleurs om de pilotprojecten met een jaar te verlengen en die ook meteen uit te breiden naar drie kleinere steden, namelijk Hasselt, Sint-Jans-Molenbeek en Namen. Wij hebben nog geen eindevaluatie gezien. Die wordt ook pas verwacht na afloop van de projecten. Het is wel zo dat er op de website van Housing First Belgium nu al een tussentijds rapport terug te vinden is, met een aantal tussentijdse vaststellingen.

Zoals u zelf al aangaf, loopt er op dit moment ook een 'housing first'-project in Hasselt, Genk en Sint-Truiden. Het is een sociaal innoverend project, dat vertrekt vanuit hetzelfde richtinggevende basisprincipe voor housing first: het onvoorwaardelijke recht op een dak boven je hoofd. De doelgroep zijn de chronische daklozen. Zij hebben te kampen met een complex kluwen aan psychiatrische problematieken, werkloosheid, zeer lange en/of herhaalde periodes van dakloosheid, slechte gezondheid enzovoort. Het gaat met andere woorden om de moeilijkst te bereiken, moeilijkst te helpen en meest fragiele groep van daklozen.

Het project werd in de steigers gezet door CAW Limburg en wordt ondersteund met projectmiddelen vanuit het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Het partnership bestaat uit sleutelfiguren uit de brede welzijns-, gezondheids- en huisvestingssector, zoals de OCMW's, het CAW, de sociale huisvestingsmaatschappijen en sociale verhuurkantoren, een aantal organisaties actief in de geestelijke gezondheidszorg, zoals het Centrum voor Alcohol en andere Drugproblemen (CAD) en de mobiele teams artikel 107, het straathoekwerk en de sector personen met een handicap.

Er wordt samengewerkt aan een geïntegreerde aanpak van de problematiek, om een sluitend opvang- en begeleidingsnetwerk te realiseren. We subsidiëren het project, dat een looptijd kent tot eind oktober 2015, voor 34.000 euro.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Mevrouw Freya Van den Bossche (sp-a): Bedankt, minister. Ik heb nog een paar vragen. Komt dat globaal plan er dan nog deze legislatuur? Ik denk niet dat u dat al toegezegd hebt.

Gaat u de meting herhalen? Gaat u een meetbare doelstelling vooropstellen, en dan een aantal keren een meting herhalen om te zien hoe de zaken evolueren?

De projecten Wonen-Welzijn, die lopen tot medio 2015, zullen worden geëvalueerd. Op basis van die evaluatie zult u bekijken wat u structureel zult inplannen. Ik neem aan dat die evaluatie zo goed als klaar is, want medio 2015 is al over luttele maanden. Het is belangrijk dat de mensen in die projecten weten of ze verder zullen kunnen werken, niet alleen omdat het over hun werk gaat, maar ook omdat het een impact heeft op de mensen die ze opvangen of in de toekomst nog zullen kunnen opvangen.

Komt de stuurgroep thuisloosheid op korte termijn samen? Plant u om de interdepartementale werkgroep Wonen-Welzijn eens samen te roepen? Ook dat gebeurde immers nog niet, hoor ik.

Housing First Belgium is dan wel een initiatief dat met federale gelden wordt bekostigd, toch wil ik u vragen om daar ernstig uit te leren. Op zich is het voor u zeer relevant om te weten of, als mensen een dak boven het hoofd krijgen, dat voor hen een hefboom is om hun leven zodanig op de rails te krijgen dat ze erin slagen om ook structureel uit de problemen te raken. Er lijken aanwijzingen te zijn, zeker in het buitenland, dat dat inderdaad zo is, en dus lijkt het mij belangrijk dat u dat mee opvolgt.

U had het over actiefiches, die worden gemaakt door u en de minister van Armoedebestrijding en Wonen. Wanneer zullen die actiefiches er zijn? Hoe worden die dan ingepast in het globale plan, als dat er komt?

Ik verwijs niet louter naar de uitspraak van de OCMW-voorzitter in Aalst. Ook de OCMW-voorzitter van Ronse bijvoorbeeld heeft dat letterlijk gezegd: "ja, wij sturen de onzen door naar Gent en Brussel, dan zitten we er zelf niet mee". Is er nog een overheid die daartegen optreedt? Is er een overheid die hen laat weten dat dat niet kan, die toezicht houdt? Vindt u niet dat het belangrijk is dat het signaal wordt gegeven dat dat een kerntaak is van een OCMW?

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

De heer Lorin Parys (N-VA): Ik dank u voor uw antwoord, minister. Ik wil er enkel nog op aandringen dat, als we naar de evaluatie van de verschillende projecten gaan, wij ingelicht worden over het resultaat en of de middelen die zijn ingezet, effectief de thuisloosheid terugdringen.

De voorzitter: Mevrouw Taelman heeft het woord.

Mevrouw Martine Taelman (Open Vld): Ik sluit me aan bij de vragen van de collega's, namelijk de timing van de evaluatie, die er blijkbaar op heel korte termijn zou moeten aankomen. Of we op dat moment kunnen beschikken over de concrete cijfers, waaruit blijkt dat de jongvolwassenen minder vaak in de thuisloosheid terechtkomen. Op welke termijn kunnen we over die cijfers beschikken?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Uiteraard zal die evaluatie binnenkort moeten gebeuren. Het is onze bedoeling om op basis daarvan te bekijken welke projecten we continueren, wat om een rudimentaire basis vraagt en wat niet. Ik kan u niet zeggen hoever het staat met die evaluatie. Zodra we zelf de timing kennen, zullen we het laten weten in de commissie.

Wij gaan ervan uit dat het plan rond dak- en thuisloosheid een onderdeel zal zijn van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding en dat dit zich zal situeren in het samenwerkingsakkoord dat met de federale overheid daarover is afgesproken.

Wij gaan uiteraard bekijken hoe de uitgevoerde studie kan worden gebruikt om opvolging te organiseren. Of dat betekent dat we hier met een exacte nulmeting te maken hebben in de zin dat je dat kunt gebruiken voor metingen om kwantitatieve doelstellingen te halen, daarover heb ik eerlijk gezegd toch wat vragen. Ik weet niet of dat mogelijk is met die cijfers. Maar het lijkt mij eerlijk gezegd wel de logica zelf dat je aan de hand van die studie het actieplan in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding opmaakt.

Wij hebben uiteraard contacten met de VVSG als het erop aankomt om te zeggen wat de rol van de sociale diensten is en het feit dat je niet naar elkaar kunt verwijzen. Elk jaar doen wij via de provincies trouwens een oproep naar de lokale overheden om wat dat betreft de nodige solidariteit aan de dag te leggen. Ik denk dat dat heel duidelijk is.

Ik ben er persoonlijk niet van overtuigd dat we die meting zonder meer zullen herhalen. Ik heb er daarjuist al op geantwoord. Het geeft een heel goede indicatie van de omgang van het probleem, maar als je een echte meting wilt doen waarbij je kwantitatieve doelstellingen kunt realiseren, moet je bekijken of die meting echt wel voldoende sluitend en consistent is om dat te kunnen realiseren.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Mevrouw Freya Van den Bossche (sp-a): Minister, ik blijf geregeld op mijn honger zitten als we vragen naar cijfers. Ik denk nochtans dat meten voor u erg belangrijk kan zijn, bijvoorbeeld om de cijfers die de heer Parys daarnet heeft opgevraagd, juist te kunnen decoderen. Uit die cijfers blijkt dat ongeveer 2000 jongeren worden geweigerd. U zegt dan dat het ook mogelijk is dat ze een formulier fout hadden ingevuld. We weten dus niet wat er achter die cijfers schuilt. En hier zegt u bijvoorbeeld: "Het is wel een cijfer, maar goed, misschien moeten we het niet gebruiken om de evolutie in de tijd te meten."

Ik begrijp eigenlijk niet hoe het komt dat u niet graag met cijfers werkt of zo weinig manieren zoekt om cijfers te kunnen duiden en interpreteren en op basis daarvan beleid te voeren. Ik denk dat dat u niet alleen richting kan geven over waar de middelen het meest noodzakelijk zijn, waar ze moeten worden ingezet en hoe dat kan passen in de meerjarenbegroting. Het kan u wellicht ook helpen en argumenten geven om uw collega's bij moeilijke begrotingsoefeningen te overtuigen van het feit dat verder besparen op uw departement geen optie is,

meer nog, dat u eigenlijk meer nodig hebt dan waarover u vandaag kunt beschikken.

Ik wil u ertoe oproepen om, meer dan vandaag, te beginnen meten, ervoor te zorgen dat we weten wat er achter welk cijfer schuilt, zodat u dat zelf ook weet en op basis daarvan beleid kunt maken en vragen kunt stellen naar budget. Zonder die wetenschap is het voor u zeer moeilijk om uw werk behoorlijk te doen en is het moeilijk voor ons om als controleorgaan op een juiste manier, de meest gepaste manier, constructief aan controle te doen en u voorzetten te geven in de goede richting.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik heb daar geen moeite mee. Het is een heel juiste inschatting.

Als we één ding proberen te doen met InterCAP, dan is het veel meer greep krijgen op de consistentie van de cijfers en die geleidelijk aan op te bouwen. Maar als je cijfers opbouwt, moet je daar in de eerste fase zeer omzichtig mee omgaan. Je moet die nog verfijnen en valideren. Je kunt niet zomaar een beleid opbouwen met de eerste rudimentaire pennentrek. Dat moet geleidelijk aan kwalitatief worden opgebouwd en verbeterd.

Wat we doen in de ziekenhuizen en de residentiële ouderenzorg, met registraties, ook in de sector personen met een handicap: dat zijn allemaal inspanningen om te kunnen objectiveren. Ik ben het er helemaal mee eens: het is allemaal heel belangrijk.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.